

'Democratie werkt omdat niemand de regels snapt'

Wladimir Kaminer (Moskou, 1967), Duits auteur

[Achtergrond](#) - 19 mei 2009 - Auteur: Marja Verburg

In de serie '60 jaar BRD' Wladimir Kaminer, auteur en initiatiefnemer van de 'Russendisko' in Berlijn: "De Duitsers hebben de betrokkenheid bij hun staat te danken aan het protestantisme."

Is de democratie de afgelopen jaren versterkt of verzwakt?

Het blijft stil.

Bent u daar nog?

"Ja, maar ik moet nadenken. Als Rus ben ik jaloers op de betrokkenheid van de Duitsers bij hun staat. Ze voelen zich oprecht deel van het systeem. Dat missen de Russen. Die wantrouwen hun staat en andersom.

Die betrokkenheid heeft volgens mij niet zozeer met de grondwet te maken, maar meer met de protestantse traditie. Daardoor zijn Duitsers gewend hun oogst te delen, kennen ze principes als rechtvaardigheid en gelijkheid en hebben ze verantwoordelijkheidsgevoel.

Duitsers hebben allemaal een eigen interpretatie van de democratie. President Köhler zei laatst dat de democratie leeft van het feit dat iedereen de regels begrijpt. Maar dat klopt niet: dat geldt voor een totalitaire staat. De democratie functioneert juist omdat niemand de regels snapt. Die worden daardoor elke keer weer nieuw bepaald. Dat maakt de democratie sterker.

Dat zie je vooral nu heel duidelijk. Duitsland is deel van de Europese Unie, we hebben grote economische veranderingen doorstaan, er zijn allemaal nieuwe Oost-Europese burens bijgekomen en sinds het eind van de Koude Oorlog hebben we een nieuw geopolitiek systeem. De democratie in Duitsland heeft bewezen veel te kunnen dragen."

Wat zou u willen veranderen aan de grondrechten?

"Niets. Ik zou alleen wel willen dat de maatschappij wat socialer wordt vormgegeven. Eigendom is daarbij heel belangrijk. Door de financiële crisis

beginnen mensen anders over eigendomsverhoudingen te denken en zie je dat linkse standpunten meer steun krijgen.

Je hoeft de grondwet niet te veranderen. De regels worden toch steeds weer anders gelezen. Maar je moet er wel goed gebruik van maken. Het moet niet alleen iets van de overheid zijn, maar ook van de bevolking. Die moet zich daar meer bij betrokken voelen.

Daarvoor moet de politiek zich veel directer bezighouden met concrete problemen van de bevolking. Mensen moeten veel meer zaken zelf regelen in plaats van naar de overheid kijken. Dat is een garantie voor democratie.”

Wat betekent de grondwet voor u persoonlijk?

“Ik ben in 1990 naar Duitsland gekomen, toen nog de DDR. Daar mocht ik op humanitaire gronden blijven. Na de eenwording op 3 oktober kreeg ik op basis van de grondwet van de Bondsrepubliek een onbeperkte verblijfsvergunning. Ik heb het dus aan de grondwet te danken dat ik in Duitsland kan leven.”

Wladimir Kaminer (1967, Moskou) kwam in 1990 vanuit Rusland naar de DDR. Na de eenwording kreeg hij in de BRD een onbeperkte verblijfsvergunning. Hij is initiatiefnemer van de populaire ‘Russendisko’, die "met Oost-Europese muziek de mensen in het oude Europa aan het dansen moet brengen". Hij verwierf - ook internationaal - bekendheid met boeken en verhalenbundels als ‘Russendisko’ en ‘Militärmusik’, die hij in het Duits schrijft. Dit jaar verscheen ‘Es gab keinen Sex im Sozialismus’.

Marja Verburg is redacteur van het Duitslandweb

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/3398/democratie-werkt-omdat-niemand-de-regels-snappt>